

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/209586,Debata-Czy-warto-dochodzic-sprawiedliwosci-po-wielu-latach.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/209586,Debata-Czy-warto-dochodzic-sprawiedliwosci-po-wielu-latach.html)
26.02.2026, 20:21

Debata „Czy warto dochodzić sprawiedliwości po wielu latach?”

18 listopada 2024 r. w Centralnym Przystanku Historia IPN im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie odbyła się debata „Czy warto dochodzić sprawiedliwości po wielu latach?”. Spotkanie poprowadził red. Krzysztof Świątek, a udział w nim wzięli minister Magdalena Gawin, publicystka Aleksandra Rybińska, naczelnik OBUWiM IPN dr Maciej Korkuć oraz dyrektor Biura Edukacji Narodowej IPN dr Adam Pleskaczyński.

18.11.2024

[Reparacje](#)

Czy warto dochodzić sprawiedliwości po wielu latach?

To pytanie, które wciąż wywołuje emocje i nie milknie w publicznej debacie. I choć wydaje się być retoryczne, to odpowiedź na nie jest w rzeczywistości bardzo prosta – tak, warto.

Wie o tym każdy, kto zetknął się z ludzką tragedią, zniszczeniem, cierpieniem. Historia Polski obfituje w takie dramaty, a jednym z nich są straty poniesione przez nasz kraj w wyniku niemieckiej agresji i okupacji podczas II wojny światowej. To, co się wydarzyło, to brutalna eksterminacja ludzi, masowe wysiedlenia i przymusowa germanizacja, zniszczenie dorobku narodowego, grabież, przemiany, przymusowe roboty, które na zawsze wpisały się w naszą zbiorową pamięć.

Dlatego też pytanie o reparacje od Niemiec – o zadośćuczynienie za zbrodnie i zniszczenia, jakie zostały wyrządzone Polsce – nie jest jedynie sprawą przeszłości, ale również teraźniejszości.

Nie wszyscy jednak podzielają ten pogląd. W Polsce pojawiają się głosy, które kwestionują zasadność roszczeń reparacyjnych. Jednym z nich jest prof. Krzysztof Ruchniewicz, nowy dyrektor Instytutu Pileckiego, który publicznie stwierdził, że sprawa reparacji została prawnie zamknięta w okresie PRL. Jego kontrowersyjna opinia, według której Niemcy mogłyby zrekompensować Polakom zniszczenia poprzez opłacenie pobytu w sanatoriach dla żyjących ofiar wojny, wciąż wzbudza gorące dyskusje. Jak odnosić się do takich stanowisk? Czy są one zgodne z faktami? I dlaczego pojawiają się w przestrzeni polityki historycznej w Polsce?

Warto przypomnieć, że zgodnie z „Raportem o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945”, Polska poniosła największe straty – zarówno osobowe, jak i materialne – w stosunku do liczby ludności oraz majątku narodowego. Zniszczenia dotknęły nie tylko nasze miasta, w tym stolicę, ale także całe społeczeństwo, które zostało brutalnie wykorzystywane do pracy przymusowej. Zatrącono nie tylko życie milionów Polaków, ale także bezcenne zasoby kulturowe i materialne.

W świetle tych faktów, pytanie o reparacje staje się pytaniem o to, czy Polska – po tak wielkiej tragedii – ma prawo do sprawiedliwości. I czy można je ignorować tylko dlatego, że minęło już tyle lat.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Reparacje

Debata